

MATURITNÍ TÉMATA ZE ZEMĚPISU ZA ŠR 2020/2021 – 6. S

1. KARTOGRAFIE

- vznik a tvorba mapy,
- základní kartografická zobrazení,
- měřítko mapy a jeho využití v praxi, turistická mapa,
- obsah mapy a dělení map podle obsahu,
- praktické využití mapování, dálkový průzkum Země a využití kartografických děl
Magalhãesův průliv, Malacký průliv, mys Dobré naděje, Viktoriiny vodopády, Ucayali

2. ZEMĚ jako vesmírné těleso

- planeta Země – vznik a vývoj (teorie vzniku Země),
- pojem Gondwana, Thetys, Laurasie,
- vesmír, Sluneční soustava, ekliptika,
- Měsíc a slapové jevy, zatmění Měsíce a Slunce,
- Země – tvar, velikost, pohyby Země (afélium, perihélium) a jeho důsledky,
- vysvětlení střídání ročních období v mírném pásu,
- časová pásma na Zemi, datová hranice
Kiribati, Beringův průliv, Greenwich, mys Canaveral, Přední Indie

3. ATMOSFÉRA

- složení a planetární členění ATM - stratifikace,
- základní charakteristika podnebných pásm na Zemi – planetární členění vzduchové hmoty,
- podnebí, počasí a procesy v ATM,
- základní typy větrů – monzuny, pasáty...,
- Coriolisova síla
Filipíny, Dračí hory, Cejlon, ekvatorální tišiny, Čerápundži

4. HYDROSFÉRA

- složení a členění,
- malý a velký koloběh vody na Zemi,
- vodstvo na Zemi: popis říčního systému a pojmy spojené s vodními toky, druhy jezer, ledovce,
- podzemní voda, bezodtoká oblast,
- základní procesy v HYDR, mořské proudy a jejich důsledky na Zemi,
- světové oceány
Bajkal, Manaus, Ladožské jezero, Titicaca, Západní příhon

5. LITOSFÉRA

- stavba a složení Země,
- dělení zemské kůry
- pohyb litosférických desek a jejich důsledky – Wegenerova teorie,
- Mohorovičičova plocha diskontinuity,
- horotvorná a sopečná činnost, zemětřesení
Fudžisan, Huascaran, Středoatlantský hřbet, Stromboli, San Andreas

6. GEORELIÉF

- členění reliéfu podle vývoje krajiny
- pevninský a podmořský reliéf,
- exogenní a endogenní procesy ovlivňující krajinu
- pohoří podle vzniku – příklady ve světě, v Evropě
- svahové pohyby, činnost vody, sněhu a ledu, procesy vyvolané ATM, živými org. a člověkem,
Mazurská jezerní plošina, Uhuru, Etna, Ključevskaja, Mauna Kea

7. PEDOSFÉRA A BIOSFÉRA

- půdotvorný proces a složení půdy,
- půdní druhy a typy, rozšíření půd na Zemi,
- pojem: permafrost, nivní půda, půdní profil (černozem, hnědozem),
- zemědělské využití půdních typů ve světě,
- členění a základní charakteristika biosféry,
- pojmy: biocenóza, ekosystém, endemit...,
- bioklimatické pásy a biomy světa – horizontální a vertikální členitost vegetace,
- vznik a rozšiřování pouští, zdroje devastace, vysvětlení vzniku pouští Sahara, Atacama, Namib, Kalahari,
- mezinárodní a regionální ochrana přírody (UNESCO, NP, CHKO),
- významné národní parky světa

Taklamakan, Yellowstone, Velký bariérový útes, Iguazú, Serengeti,

8. JIŽNÍ AMERIKA

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj, rozpad koloniálního systému,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti,
- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Cuzco, Malvíny, Nazca, Manaus, Huascarán

9. STŘEDNÍ AMERIKA

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj, rozpad koloniálního systému,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti,
- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Yucatan, Acapulco, Popocatépetl, zátoka Sviní (Bay of Pigs), Rio Grande

10. ANGLO-SASKÁ AMERIKA

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj, rozpad koloniálního systému,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti,
- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Vancouver, Washington, Calgary, Salt Lake City, Manhattan

11. SUBSAHARSKÁ AFRIKA

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,

- těžba nerostných surovin a jejich význam,
 - významné ekonomické oblasti,
 - rozpad koloniálního systému a následné ekonomické a politické změny v regionu
 - členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
 - kulturní zajímavosti těchto států,
 - podrobnější popis jednoho z významných států
- Okavango, Ukereve, Namib, Dračí hory – Tugela, Virunga**

12. SAHARSKÁ AFRIKA

- základní geografické údaje,
 - stručný historický vývoj, náboženské konflikty
 - obyvatelstvo – historie a současnost,
 - přírodní podmínky a hospodářství,
 - těžba nerostných surovin a jejich význam,
 - významné ekonomické oblasti,
 - rozpad koloniálního systému a následné ekonomické a politické změny v regionu
 - členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
 - kulturní zajímavosti těchto států,
 - podrobnější popis jednoho z významných států
- Bengházi, Sakkára, Džerba, Volubilis, Abu Simbel ,**

13. JIHOZÁPADNÍ ASIE

- základní geografické údaje,
 - stručný historický vývoj, náboženské konflikty
 - obyvatelstvo – historie a současnost,
 - přírodní podmínky a hospodářství,
 - těžba nerostných surovin a jejich význam,
 - významné ekonomické oblasti,
 - rozpad koloniálního systému a následné ekonomické a politické změny v regionu
 - členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
 - kulturní zajímavosti těchto států,
 - podrobnější popis jednoho z významných států
- Petra, Eufkrat, Van, Kurdové, Mekka**

14. JIŽNÍ ASIE

- základní geografické údaje,
 - stručný historický vývoj, rozpad koloniálního systému,
 - obyvatelstvo – historie a současnost,
 - přírodní podmínky a hospodářství,
 - těžba nerostných surovin a jejich význam,
 - významné ekonomické oblasti,
 - členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
 - kulturní zajímavosti těchto států,
 - podrobnější popis jednoho z významných států
- Brahmaputra, Kašmír, Amritsar, Mumbaí, Čomolungma**

15. VÝCHODNÍ ASIE

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj- porovnání jednotlivých států z hlediska kolonizace
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti, výstavba nových měst
- rostoucí význam tohoto regionu

- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států
Gobi, Seikan, Okinawa, Macao, Pusan

16. JIHOVÝCHODNÍ ASIE

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj, rozpad koloniálního systému,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti,
- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států
Bali, Krakatau, Komodo, Tonlesap, Phuket

17. AUSTRÁLIE A OCEÁNIE

- základní geografické údaje,
- stručný historický vývoj,
- obyvatelstvo – historie a současnost,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- těžba nerostných surovin a jejich význam,
- významné ekonomické oblasti,
- rozpad koloniálního systému,
- členství v organizacích, propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- kulturní zajímavosti těchto států,
- podrobnější popis jednoho z významných států
Uluru, Nauru, Tahiti, Darwin, Bikini

18. STŘEDNÍ EVROPA

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států
Grossglockner, Neziderké jezero, Aggtelek, Helská kosa, Rujana

19. NÁSTUPNICKÉ STÁTY PO ROZPADU SSSR, MIMO POBALTÍ

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států
Mukačevo, Černobyl, Nur-Sultán, Vladivostok, Náhorní Karabach

20. SEVERNÍ EVROPA A BALTSKÉ STÁTY

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Narvik, Nordkinn, Kiruna, Vatnajökull, Rovaniemi

21. ZÁPADNÍ EVROPA

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Lac Leman, Man, Reims, Waterloo, Lascaux

22. JIŽNÍ EVROPA

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Lago di Garda, Altamira, Azory, Genova, Olympos

23. JIHOVÝCHODNÍ EVROPA

- základní geografické údaje,
- politický systém, ekonomická struktura oblasti,
- porovnání ekonomické úrovně států,
- významná ekonomická a kulturní centra státu nebo oblasti,
- přírodní podmínky a hospodářství,
- členství v organizacích,
- propojení s ostatními státy nebo regiony světa,
- podrobnější popis jednoho z významných států

Skadarské jezero, Rodopy, Banát, Split, Hvar

Zpracovala: Štěpánka Marková